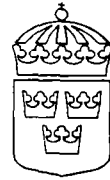

Trafikutskottets betänkande 1989/90:TU19

Transportrådet, transportstödet m.m.

1989/90
TU19

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas regeringens förslag i budgetpropositionen under avsnitt H. Kollektivtrafik m.m. om anslag till Transportrådet, Transportstöd för Norrland m.m., Riksfärdtjänst, Ersättning till lokal och regional kollektiv persontrafik och Kostnader för visst värdningsförfarande. Vidare behandlas förslag i 18 motioner.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker samtliga motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande har föranlett sex reservationer.

Vpk- och mp-ledamöterna föreslår att transportrådet avvecklas och ersätts med statens verk för transporthushållning (res. 1).

Fp-, c- och mp-ledamöterna anser att persontransportstöd skall utgå till egenföretagare (res. 2).

M-ledamöterna vill anvisa 11 milj.kr. mindre än vad regeringen föreslår till anslaget Transportstöd för Norrland m.m. (res. 3)

Fp-, vpk- och mp-ledamöterna vill anvisa 50 milj.kr. för handikappanpassning av kollektivtrafiken (res. 4). C-ledamöterna vill påskynda handikappanpassningen av kollektivtrafiken (res. 5).

C-ledamöterna vill införa ett skärgårdsstöd (res. 6).

C-ledamöterna har avgett ett särskilt yttrande beträffande transportrådet.

Propositionen

Regeringen föreslår i proposition 1989/90:100 bilaga 8 (kommunikationsdepartementet) under avsnitt H. Kollektivtrafik m.m. punkterna H1—H5 (s. 125—133)

1. att riksdagen till Transportrådet för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 23 094 000 kr. (punkt H1),

2. att riksdagen till Transportstöd för Norrland m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 320 300 000 kr. (punkt H2),

3. att riksdagen till Riksfärdtjänst för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 96 500 000 kr. (punkt H3),

4. att riksdagen till Ersättning till lokal och regional kollektiv persontrafik för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 3 200 000 kr. (punkt H4),

5. att riksdagen till Kostnader för visst värderingsförfarande för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 1 000 kr. (punkt H5).

Motionerna

1989/90:T212 av Kenth Skårvik m.fl. (fp) vari yrkas

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riktlinjer för handikappanpassning av kollektivtrafiken,

17. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utvärdering av riksdagens beslut om det statliga anslaget till riksfärdtjänst,

18. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om riksfärdtjänstens egenavgifter.

1989/90:T217 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att transportrådet skall avskaffas,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ett statligt verk för transporthushållning (transportverket) skall inrättas och att verkets uppgifter och inriktning skall vara i enlighet med vad som anförts i motionen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om likartade sätt att göra samhällsekonomiska beräkningar för olika trafikinvesteringar m.m.

1989/90:T225 av Elving Andersson m.fl. (c) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om användning av persontransportstöd för Norrland (H2) även för egenföretagare.

1989/90:T227 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

3. att riksdagen beslutar avveckla transportrådet.

1989/90:T231 av Ulla Orring (fp) vari yrkas

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en utredning om transportstödet utformning tillsätts.

1989/90:T233 av Rolf Clarkson m.fl. (m) vari yrkas

5. att riksdagen till Transportstöd för Norrland m.m. för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 309 300 000 kr.

1989/90:T249 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

3. att riksdagen avskaffar anslaget H1. Transportrådet,

4. att riksdagen inrättar ett nytt anslag H1. Statens verk för transporthushållning och för budgetåret 1990/91 anslår 30 000 000 kr.

1989/90:T901 av Britta Bjelle (fp) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i förordningen (1955:855) om statligt stöd till vissa tjänsteresor så att persontransportstöd kan utgå även till egna företagare och även omfatta turist- och utbildningsresor.

1989/90:T902 av Sven-Olof Petersson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utlokalisering av transportrådet till Blekinge.

1989/90:T908 av Göran Engström (c) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär en förändring av bestämmelserna om transportstöd-zon så att kommunerna Ludvika, Smedjebacken och Älvdalen får en inplacering i transportstöd-zoner i enlighet med vad i motionen anförts.

1989/90:T916 av Sten Svensson m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1989/90:So260 anförts om åtgärder för att lösa problemen vid beställning av riksfärd-tjänst.

1989/90:T917 av Barbro Sandberg (fp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om plant insteg på spårbunden trafik.

1989/90:T921 av Hans Dau (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om handikappanpassning av kollektivtrafik.

1989/90:T925 av Hugo Andersson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ett nytt anslag, benämnt Statligt stöd till skärgårdstrafik.

Motiveringen till yrkandet återfinns i motion 1989/90:Sk407.

1989/90:T926 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motion 1989/90:So296 anförts om förbättringar av kommunikationer.

1989/90:T929 av Martin Olsson (c) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att persontransportstödet även skall omfatta egenföretagares tjänsteresor.

1989/90:T932 av Claes Roxbergh m.fl. (mp) vari yrkas att riksdagen beslutar vad i motion 1989/90:So313 anförts om trafikens handikappanpassning.

1989/90:T934 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär förnyad översyn av handikappanpassningen av den kollektiva trafiken och förslag som syftar till genomgripande förändringar,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att anvisa 50 000 000 kr. till transportrådet att fördela till kommuner och trafik-huvudmän för handikappanpassning av kollektiva färdmedel utöver vad som anges i gällande bestämmelser.

Motiveringen till yrkandena återfinns i motion 1989/90:So315.

Utskottet

1. Transportrådet m.m.

Transportrådet (TPR) har enligt sin instruktion (SFS 1988:1179) uppgifter inom följande områden: trafikplanering, energihushållning inom transportområdet, handikappanpassning av kollektiva färdmedel, civil transportverksamhet under kriser och krig, riksfärdtjänsten, statlig upphandling av viss persontrafik på järnväg, regionalpolitiskt transportstöd, yrkestrafik och internationell vägtrafik samt ransonering av drivmedel.

I propositionen föreslås att riksdagen under anslaget Transportrådet anvisar 23,1 milj.kr. för budgetåret 1990/91.

I motionerna T217 (mp), T227 (vpk) och T249 (mp) yrkas att transportrådet avvecklas. Enligt den förstnämnda motionen har TPR verkat för en trafikpolitik som går stick i stäv med den miljöanpassade trafikpolitik som förespråkas av motionärerna. I motionen föreslås även att trafikinvesteringarna skall samordnas så att onödiga väg- och flygtrafik kan ersättas med miljövänlig kollektivtrafik, järnvägstrafik eller sjötransport. I de båda mp-motionerna föreslås vidare att som ersättning för TPR ett nytt verk, statens verk för transporthushållning, inrättas. Enligt den sistnämnda motionen bör riksdagen till det nya verket anvisa 30 milj.kr. för budgetåret 1990/91.

I motion T902 (c) yrkas att transportrådet utlokaliseras till Blekinge.

Mot bakgrund av de omfattande förändringar som bl.a. riksdagens trafikpolitiska beslut inneburit tillkallade regeringen i december 1988 en särskild utredare (dir. 1988:70) för att se över transportrådets verksamhet. Utredaren slutförde sitt uppdrag i januari 1990. Utredningsbetänkandet (SOU 1990:4) innehåller en rad förslag till förändringar av TPR:s arbetsuppgifter. Betänkandet är för närvarande föremål för remissbehandling.

Utskottet anser att det nu pågående remissförfarandet av utredarens förslag liksom regeringens ställningstagande bör avvaktas innan överväganden kan göras om förändringar av TPR:s verksamhet. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker de nu behandlade motionsyrkandena.

2. Transportstöd för Norrland m.m.

Från anslaget Transportstöd för Norrland m.m. bekostas godstransportstöd enligt bestämmelser i förordningen (1980:803) om regionalpolitiskt transportstöd, persontransportstöd enligt bestämmelser i förordningen (1985:855) om statligt stöd till vissa tjänsteresor samt stöd till datakommunikation till vissa företag i Gällivare, Kiruna och Pajala kommuner enligt bestämmelser i förordningen (1985:856) om statligt stöd till viss datakommunikation. Ytterligare föreskrifter om de olika stödformerna har meddelats av transportrådet som också prövar frågor om utgivande av stöden.

Godstransportstödet ges i form av fraktbidrag i efterskott till företagen och lämnas för transporter på järnväg eller i yrkesmässig trafik på landsväg. Bidrag utgår för transporter av dels varor som förädlats inom stödområdet till hel- eller halvfabrikat samt vissa jordbruks- och livsmedelsprodukter som kommer från stödområdet, dels råvaror och halvfabrikat som anskaffas av företag i stödområdet inom vissa bestämda näringsgrenar.

Transportstöd lämnas för transporter över 250 km med 10 till 50 % av nettofraktkostnaden beroende på transportsträckans längd och var företagen ligger inom stödområdet. Fr.o.m. år 1986 har stödet utvidgats genom att ett särskilt bidrag lämnas för transporter av vissa varor till hamnar vid Norrlandskusten samt vid Väneren och Mälaren ("hamntransportstödet").

I motion T231 (fp) yrkas att en *utredning om transportstödet utformning* tillsätts.

I motion T908 (c) yrkas att en *förändring av transportstödzonerna* genomförs så att Ludvika och Smedjebacken inkluderas i stödzon 1 och Älvdalen i stödzon 3.

Med anledning bl.a. av de överväganden som gjorts av den regionalpolitiska kommittén i dess betänkande *Fungerande regioner i samspel* (SOU 1989:55) tillsatte regeringen i november en särskild utredare med uppgift att lämna förslag på hur det regionalpolitiska transportstödet skall utformas i framtiden. Resultatet av översynen skall föreligga den 1 september 1990. Utskottet är i avvaktan på denna översyn inte berett att föreslå några ändringar i nu gällande regler för godstransportstödet. Yrkanget i motion T231 (fp) synes redan vara tillgodosett.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motionsyrkandena.

Persontransportstödet

Persontransportstödet syftar till att minska de norrländska företagens kostnader för nödvändiga personkontakter med södra och mellersta Sverige. Stödet gäller för tjänsteresor med flyg och tåg för personal anställd vid företag i viss industri- och uppdragsverksamhet. Stödet lämnas med 20 till 40 % av resekostnaden beroende på var företagen är belägna i stödområdet. Detta utgörs av Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt Örnköldsviks, Sollefteå och Kramfors kommuner i Västernorrlands län. Stödet är inriktat mot små och medelstora företag för vilka reseutgifterna utgör en betungande kostnadspost.

I motionerna T225 (c), T901 (fp) och T929 (c) begärs att persontransportstöd skall lämnas även för egenföretagares egna resor.

I motion T901 (fp) yrkas vidare att persontransportstöd skall utgå för resor som avser turism och utbildning.

Den särskilde utredaren som har till uppgift att se över det regionalpolitiska transportstödet kommer även att behandla persontransportstödet. I avvaktan på resultatet av detta utredningsarbete avstyrks de nu behandlade motionsyrkandena.

I propositionen föreslås att 320,3 milj.kr. anvisas under anslaget Transportstöd för Norrland m.m. för nästa budgetår. Härav har 308,3 milj.kr. beräknats för godstransportstöd, 11,0 milj.kr. för persontransportstöd och 1,0 milj.kr. för stöd till datakommunikation med malmfälten.

I motion T233 (m) föreslås att anslaget minskas med 11 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag.

Motionärerna föreslår ingen förändring av stödreglerna. Utskottet finner inget skäl att ifrågasätta den medelsberäkning som redovisas i transportrådets anslagsframställning och i budgetpropositionen. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag till medelsanvisning och avstyrker motionen i denna del.

3. Riksfärdtjänsten m.m.

Från anslaget ges stöd till riksfärdtjänst. Syftet med riksfärdtjänsten är att ge svårt handikappade möjlighet att göra längre resor inom landet till normala kostnader. Berättigade till riksfärdtjänst är personer som på grund av sitt handikapp och brist på tillgängliga trafikmedel måste resa på ett dyrare sätt än normalt.

Riksfärdtjänstresor kan ske med flyg, tåg, taxibil eller med specialfordon till ett pris som motsvarar kostnaden för att åka andra klass tåg inkl. anslutningsresor. I vissa fall kan även ledsagare medfölja.

I propositionen föreslås att 96,5 milj.kr. anvisas under anslaget Riksfärdtjänst för budgetåret 1990/91.

I motion T212 (fp) yrkas att en *utvärdering snarast kommer till stånd beträffande effekterna av riksdagens beslut år 1989 om riksfärdtjänsten*, speciellt fördelningen av anslaget på kommuner genom kostnadsramar. I motionen framförs också kritik mot att brukarnas egenavgifter, som enligt riksdagsbeslutet skall motsvara kostnaden för resa med andra klass tåg inkl. anslutningsresor, i dag i flera fall betydligt överstiger denna avgiftsnivå.

I motion T916 (m) framförs kritik mot beställningsrutinerna för riksfärdtjänsten. Enligt motionen har väntetiderna för beställning på telefon via s.k. O2O-nummer periodvis varit otillbörligt långa. Motionärerna begär att dessa missförhållanden snarast åtgärdas.

Det åligger transportrådet att kontinuerligt följa upp riksfärdtjänstsystemet och vid behov ge förslag till administrativa förbättringar. Enligt vad utskottet erfarit pågår för närvarande ett intensivt arbete för att tillsammans med Linjeflyg komma till rätta med de problem som uppkommit i nuvarande bokningssystem till följd av en oväntat stark flygreseökning. En översyn av nu gällande regler för egenavgifter kommer att genomföras under våren. Transportrådet avser även att under innevarande år påbörja en utvärdering av de förändringar som föranletts av 1989 års riksdagsbeslut om riksfärdtjänsten. Med hänvis-

ning till det anförda synes syftet med motionsyrkandena vara tillgodosett. De påkallar därför ingen åtgärd från riksdagens sida, varför de avstyrks av utskottet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

4. Handikappanpassning av kollektivtrafiken

I motionerna T212 (fp) och T934 (vpk) framhålls att alltför litet har gjorts sedan riksdagen år 1979 antog lagen om handikappanpassad kollektivtrafik. De särskilda medel som riksdagen år 1988 anvisade för att påskynda handikappanpassningen har enligt motionerna visat sig otillräckliga, varför det yrkas att riksdagen anvisar ytterligare 50 milj.kr. för att öka handikappanpassningen i lokal och regional kollektivtrafik. I den sistnämnda motionen yrkas även på en förnyad översyn av handikappanpassningen av kollektivtrafiken med inriktning på förslag som syftar till genomgripande förändringar.

I motionerna T917 (fp) och T921 (m) framhålls att plant insteg bör vara en självklarhet i framtidens spårbundna trafik.

I motion T926 (c) yrkas att handikappanpassningen påskyndas inom alla transportmedel, t.ex. vad beträffar möjligheterna för rullstolsbundna att själva utnyttja tåg och tunnelbanor. De handikappades kostnader för resor får inte överstiga andra gruppers.

I motion T932 (mp) förordas att de olika handikappgruppernas krav t.ex. på lyftplattor i bussar och tåg tillgodoses i ett tidigt skede av planeringen för att undvika dyra förändringar i efterhand.

År 1979 antog riksdagen en lag om handikappanpassad kollektivtrafik (1979:558). I samband med att lagen antogs uttalade riksdagen att ett visst angivet ramprogram i princip borde kunna genomföras under en tioårsperiod. Med anledning härav genomför transportrådet en omfattande utvärdering av de resultat som uppnåtts vad gäller handikappades möjligheter att resa. Utvärderingen belyser även sociala, ekonomiska och trafikpolitiska konsekvenser av utvecklingen. Utvärderingen kommer enligt vad utskottet erfarit att överlämnas till regeringen under våren 1990.

Genom riksdagens trafikpolitiska beslut år 1988 avsattes 50 milj.kr. för bidrag till kommuner och trafikhuvudmän till investeringar som underlättar för handikappade att använda kollektivtrafik. Bidraget utgår för insatser utöver vad nuvarande föreskrifter kräver. Länsstyrelserna upprättar planförslag och transportrådet fördelar medel mellan länsstyrelserna. Hittills har ca 35 milj.kr. av anslaget fördelats på detta sätt. Ett ytterligare stöd till handikappanpassad kollektivtrafik föreslås av socialministern i budgetpropositionen. Förslaget innebär att statsbidraget till den kommunala färdtjänsten skall kunna lämnas även till driftstöd till s.k. servicelinjer med speciellt handikappanpassade fordon.

Beträffande plana insteg i spårbunden kollektivtrafik har utskottet erfarit att transportrådet samarbetar med transportforskningsberedningen i syfte att den nya motorvagnsgenerationen för regional järnvägstrafik som håller på att tas fram skall utrustas med plana insteg.

Utskottet fäster mycket stor vikt vid arbetet för att öka handikappanpassningen av kollektivtrafiken. En grundläggande transportförsörjning i form av en god tillgänglighet för alla i samhället är ett av de viktigaste trafikpolitiska målen. I begreppet tillfredsställande trafikförsörjning bör ligga att också människor med funktionshinder så långt möjligt skall kunna delta i arbets- och samhällsliv på samma villkor som andra medborgare. Lagstiftningen om handikappanpassningen antogs av riksdagen år 1979. Som framgått av den tidigare redovisningen kommer transportrådet under våren 1990 att presentera en omfattande utvärdering av effekterna av vidtagna åtgärder under de gångna tio åren. Utskottet förutsätter att regeringen snarast för riksdagen presenterar resultatet av detta arbete och de eventuella åtgärder som kan behöva vidtas, t.ex. för att öka möjligheterna för rullstolsbundna trafikanter att på egen hand utnyttja kollektiva färdmedel.

Utskottet, som delar motionärernas uppfattning om det angelägna i att handikappanpassa kollektivtrafiken, anser dock att regeringens ställningstagande till transportrådets utvärdering bör avvaktas.

Beträffande anslag för stimulans av handikappanpassningen konstaterar utskottet att tidigare anslagna medel ännu ej förbrukats och att nya former av stöd till handikappanpassad kollektivtrafik föreslagits av socialministern. Utskottet anser mot denna bakgrund att det är för tidigt att nu ta ställning till behov av ytterligare medel för ändamålet.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet samtliga nu behandlade motionsyrkanden.

5. Ersättning till lokal och regional kollektiv persontrafik

Från anslaget har t.o.m. budgetåret 1987/88 utgått statligt stöd till kollektivtrafik, skärgårdstrafik och fjällflygtrafik. Från anslaget ges nu ett särskilt statsbidrag under fem år till sådan trafik som ersätter nedlagd persontrafik på järnväg. Statsbidraget är under avveckling. Budgetåret 1990/91 är det sista som detta statsbidrag utgår.

I budgetpropositionen föreslås att riksdagen till Ersättning till lokal och regional kollektiv persontrafik anvisar ett förslagsanslag på 3,2 milj.kr.

Utskottet lämnar förslaget utan erinran.

I motion T925 (c) yrkas att riksdagen beslutar införa ett *stöd till skärgårdstrafik*. Bidragsreglerna skall överensstämja med dem som gällde för det skärgårdsstöd som tidigare funnits.

Riksdagen beslutade år 1986 att avveckla det tidigare driftstödet till den lokala och regionala trafiken. Bidraget till skärgårdstrafik var en del av detta stöd. Utskottet är inte berett att föreslå att skärgårdsstödet återinrättas och avstyrker därför motionsyrkandet.

6. Kostnader för visst värderingsförfarande

1989/90:TU19

Från anslaget betalas kostnaderna för buss- och taxivärderingsnämndens verksamhet. Nämndens kostnader förskottas av staten och belastar slutligen den inlösenkyldige genom utdebitering efter varje värdering.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att anslaget under nästa budgetår förs upp med ett formellt belopp på 1 000 kr.

7. Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *transportrådet m.m.*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag samt med avslag på motionerna 1989/90:T217 yrkandena 2—4, 1989/90:T227 yrkande 3, 1989/90:T249 yrkandena 3 och 4 samt 1989/90:T902, till *Transportrådet* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 23 094 000 kr.,

res. 1 (vpk, mp)

2. beträffande *utredning av transportstödet*

att riksdagen avslår motion 1989/90:T231 yrkande 10,

3. beträffande *förändring av transportstödszonerna*

att riksdagen avslår motion 1989/90:T908,

4. beträffande *persontransportstödet*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:T225 yrkande 2, 1989/90:T901 och 1989/90:T929,

res. 2 (fp, c, mp)

5. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1989/90:T233 yrkande 5 till *Transportstöd för Norrland m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 320 300 000 kr.,

res. 3 (m)

6. beträffande *utvärdering av riksfärdtjänsten m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:T212 yrkandena 17 och 18 samt 1989/90:T916,

7. att riksdagen till *Riksfärdtjänst* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 96 500 000 kr.,

8. beträffande *handikappanpassning av kollektivtrafiken*

att riksdagen avslår motionerna 1989/90:T212 yrkande 15, 1989/90:T917, 1989/90:T921, 1989/90:T926, 1989/90:T932 och 1989/90:T934,

res. 4 (fp, vpk, mp)

res. 5 (c)

9. att riksdagen till *Ersättning till lokal och regional kollektiv persontrafik* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 3 200 000 kr.,

10. beträffande *stöd till skärgårdstrafik*

att riksdagen avslår motion 1989/90:T925 yrkande 1,

res. 6 (c)

11. att riksdagen till *Kostnader för visst värderingsför-
farande* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på
1 000 kr.

1989/90:TU19

Stockholm den 13 mars 1990

På trafikutskottets vägnar

Birger Rosqvist

Närvarande: Birger Rosqvist (s), Rolf Clarkson (m), Ove Karlsson (s),
Olle Östrand (s), Kenth Skårvik (fp), Elving Andersson (c), Sven-Gösta
Signell (s), Margit Sandéhn (s), Rune Johansson (s), Sten Andersson i
Malmö (m), Viola Claesson (vpk), Roy Ottosson (mp), Jarl Lander (s),
Yngve Wernersson (s), Tom Heyman (m), Anders Castberger (fp) och
Hugo Andersson (c).

Reservationer

1. Transportrådet m.m. (mom. 1)

Viola Claesson (vpk) och Roy Ottosson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 4 som börjar med "Utskot-
tet anser" och slutar med "behandlade motionsyrkandena" bort ha
följande lydelse:

Utskottet anser att den av regeringen tillsatte särskilda utredaren i
sitt betänkande i stora stycken ger vpk och mp rätt i den kritik som
länge framförts mot transportrådet. Tyvärr dras dock inte de rätta
slutsatserna beträffande transportrådets fortsatta verksamhet. Transport-
rådet verkar för transportlösningar som går stick i stäv med kraven på
en miljöanpassad trafikpolitik. Utskottet tillstyrker därför förslagen i
motionerna T217 (mp), T227 (vpk) och T249 (mp) att riksdagen
beslutar att transportrådet avskaffas. Vidare tillstyrker utskottet yrkan-
dena i motionerna T217 (mp) och T249 (mp) att transportrådet skall
ersättas av statens verk för transporthushållning med en budget för
1990/91 på 30 milj.kr. och som utöver TPR:s nuvarande uppgifter skall
samordna transportsystemet så att bästa transportlösning utvecklas ur
energi-, miljö-, social- och samhällsekonomisk synvinkel.

Utskottet avstyrker yrkandet i motion T902 (c) att transportrådet
skall utlokaliseras till Blekinge.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen
till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *transportrådet m.m.*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:T217 yrkandena

2—4, 1989/90:T227 yrkande 3 och 1989/90:T249 yrkandena 3 och 4 samt med avslag på regeringens förslag och motion 1989/90:T902 till *Statens verk för transporthushållning* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 30 000 000 kr.,

1989/90:TU19

2. Persontransportstödet (mom. 4)

Kenth Skårvik (fp), Elving Andersson (c), Roy Ottosson (mp), Anders Castberger (fp) och Hugo Andersson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Den särskilde" och slutar med "behandlade motionsyrkandena" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det är anmärkningsvärt att stödreglerna utformats på ett sådant sätt att egenföretagarna missgynnas jämfört med dem som driver företag i annan form. Utskottet tillstyrker därför förslagen i motionerna att persontransportstöd bör utgå även till egenföretagares egna tjänsteresor. Förslaget i motion T901 (fp) att stödet även bör omfatta turism och utbildningsresor avstyrks.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *persontransportstödet*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:T225 yrkande 2 och 1989/90:T929 samt med anledning av motion 1989/90:T901 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

3. Anslaget Transportstöd för Norrland m.m. (mom. 5)

Rolf Clarkson, Sten Andersson i Malmö och Tom Heyman (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 6 som börjar med "Motionärerna föreslår" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet tillstyrker förslaget i motionen att riksdagen bör anvisa 309,3 milj.kr. under anslaget Transportstöd för Norrland m.m. vilket innebär en besparing med 11 milj.kr. i förhållande till regeringens förslag. Reglerna för persontransportstödet bör ändras i motsvarande mån.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen med bifall till motion 1989/90:T233 yrkande 5 och med anledning av regeringens förslag till *Transportstöd för Norrland m.m.* för budgetåret 1990/91 anvisar ett förslagsanslag på 309 300 000 kr.,

4. Handikappanpassning av kollektivtrafiken (mom. 8)

1989/90:TU19

Kenth Skårvik (fp), Viola Claesson (vpk), Roy Ottosson (mp) och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet fäster" och slutar med "behandlade motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som framförs i motionerna T212 (fp) och T934 (vpk) att de framsteg beträffande handikappanpassningen av kollektivtrafiken som gjorts sedan år 1979 är otillräckliga. Anpassningen har gått mycket långsamt, och fortfarande saknar stora grupper av handikappade reella möjligheter att utnyttja kollektiva färdmedel.

Utskottet anser därför att riksdagen bör ge regeringen till känna att en översyn av hittills genomförda åtgärder när det gäller handikappanpassningen av kollektivtrafiken snarast bör göras. En utgångspunkt bör därvid vara att tillgodose kraven på plana insteg och lyftanordningar för rullstolsbundna resenärer i tåg och bussar.

I samband med 1988 års trafikpolitiska beslut anvisades engångsvis 50 milj.kr. för bidrag till handikappanpassning av fordon och terminalanläggningar som används i lokal och regional kollektivtrafik. Medlen anvisades under anslaget Bidrag till byggande av kommunala vägar och gator. Utskottet anser, i likhet med vad som framhålls i motionerna T212 (fp) och T934 (vpk), att dessa pengar inte räcker och föreslår därför att ytterligare 50 milj.kr. anvisas för handikappanpassning av kollektivtrafiken. Medlen bör anvisas på tilläggsbudget under anslaget Byggande av länstrafikanläggningar.

Utskottets ställningstagande innebär att syftet med samtliga nu behandlade motionsyrkanden i allt väsentligt blir tillgodosett.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *handikappanpassning av kollektivtrafiken* att riksdagen

a) med anledning av motionerna 1989/90:T212 yrkande 15 och 1989/90:T934 yrkande 2 till *Byggande av länstrafikanläggningar* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1989/90 anvisar ett reservationsanslag på 50 000 000 kr.,

b) med anledning av motionerna 1989/90:T917, 1989/90:T921, 1989/90:T926, 1989/90:T932 och 1989/90:T934 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

5. Handikappanpassning av kollektivtrafiken (mom. 8)

1989/90:TU19

Elving Andersson och Hugo Andersson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Utskottet fäster" och slutar med "behandlade motionsyrkanden" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motion T926 (c) framförda uppfattningen att arbetet med handikappanpassning av kollektivtrafiken måste påskynas. Möjligheterna för rullstolsbundna att på egen hand utnyttja tåg, tunnelbanor och bussar måste ökas genom t.ex. införande av lyftplattor och byggande av hissar m.m. En utgångspunkt för arbetet bör vara att de handikappades kostnader för resor inte överstiger andra gruppers kostnader.

De tidigare anslagna 50 milj.kr. för ändamålet är ännu ej förbrukade. Härav följer enligt utskottets mening att det inte nu är nödvändigt att anvisa nya medel. Motionerna T212 (fp) och T934 (vpk) avstyrks därför i denna del.

Utskottets ställningstagande torde innebära att övriga motionsyrkanden till väsentlig del blir tillgodosedda.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. beträffande *handikappanpassning av kollektivtrafiken* att riksdagen med bifall till motion 1989/90:T926, med anledning av motionerna 1989/90:T917, 1989/90:T921, 1989/90:T932 och 1989/90:T934 yrkande 1 samt med avslag på motionerna 1989/90:T212 yrkande 15 och 1989/90:T934 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

6. Stöd till skärgårdstrafik (mom. 10)

Elving Andersson och Hugo Andersson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med "Riksdagen beslutade" och slutar med "därför motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Riksdagen beslutade år 1986 att stödet till skärgårdstrafiken skulle avvecklas. Detta stöd utgick med 35 % av den bidragsgrundande kostnaden. Som framhålls i motion T925 (c) är persontransporterna i skärgården en dyr verksamhet. Dessutom finns skärgårdarna främst i kommuner som har svag ekonomi.

Utskottet tillstyrker förslaget i motion T925 (c) att riksdagen bör besluta att skärgårdstödet återinförs med de regler som tidigare gällde. Det bör ankomma på regeringen att till riksdagen återkomma med förslag till medelsanvisning.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

1989/90:TU19

10. beträffande *stöd till skärgårdstrafik*

att riksdagen med bifall till motion 1988/89:T925 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet härom anfört,

Särskilt yttrande

Transportrådet m.m. (mom. 1)

Elving Andersson och Hugo Andersson (båda c) anför:

Centerpartiet har i motion T225 behandlat transportrådets roll i trafikpolitiken. I motionen anförts därvid att den genomförda översynen av transportrådet bör utgöra en del i en vidare, parlamentariskt förankrad översyn av myndighetsorganisationer på kommunikationsområdet. Utskottet återkommer till denna fråga i ett senare betänkande.